

Martin Veul

In de mooiste gezichten van Zutphen staat vandaag een man centraal die zich in zijn werkende leven als geoloog verdiepte in de diepere lagen van de aarde. De zoektocht naar iets diepers blijkt niet alleen op zijn oude vak betrekking te hebben, maar ook op andere vlakken. Ik ben blij dat ik vandaag zijn verhaal mag delen over deze zoektochten.

‘Ik ben geboren in West Friesland, groeide op tot mijn tiende in een gezin van zes kinderen op het platteland en zat er tot de vierde klas op een rooms katholieke jongensschool. Toen zijn mijn ouders naar Soest verhuisd’. De overgang naar die plek betekende een omslag, waarbij hij ook zijn West-Friese tongval moest zien om te zetten naar zogenaamd algemeen beschaafd Nederlands. Een andere verandering was dat hij er voor het eerst in gemengde klassen terecht kwam, wat hij als best schokkend ervaarde, vertelt hij me lachend. Maar, gelukkig kon hij vervolgens naar het gymnasium bij de paters en daar waren alleen maar jongens. Hij omschrijft zichzelf uit die tijd als een nerd, een studiebol die alleen maar in de boeken zat. ‘Ik voelde me het prettigst als ik aan het lezen was, ik was niet zo sociaal. Dat paste ook keurig in het patroon van dat gymnasium’. Daar zou hij blijven tot aan zijn studententijd, waarin hij koos voor een studie geologie en afstudeerde als geo-chemicus.

Hoewel hij nooit veel uitging, had hij wel een grote hobby en dat was zeilen. Daar leerde hij ook, wat later bleek, de liefde van zijn leven kennen. Zij was leerkracht en enkele jaren ouder en hij student en samen namen ze deel aan een zeilkamp. ‘En zo hebben we elkaar op het achterdek van een zeilboot leren kennen’, zegt hij met glinsterende ogen.

Vervolgens kreeg hij een betrekking als geoloog en ging ertsen als nikkel, goud en chroom zoeken in Burundi. Hij omschrijft dat als een avontuurlijke tijd. Hij was toen inmiddels getrouwd. Zijn vrouw, dochter van een vader die voor Shell werkte, was gewend aan verhuizen naar het buitenland en ging met hem mee. Een bijkomend voordeel was dat zijn werk toen gold als vervangende dienstplicht. Samen woonden ze twee jaar in Afrika. Toen er daarna een aanbod kwam om in Indonesië te gaan werken, ging zijn vrouw daar voor liggen. Ze wilde voor het gezin dat ze samen zouden krijgen, niet het zwervende bestaan dat ze zelf als kind had en dus gingen ze terug naar Nederland. Inmiddels was hun oudste kind geboren. Terug in Nederland is hun tweede zoon geboren. Ze hadden een lang huwelijk en kregen later ook een kleindochter.

Een aantal jaren geleden veranderde hun leven ingrijpend doordat zijn vrouw Alzheimer kreeg. Hij beschrijft die periode als een periode waarin je in een kloof valt, en waarin hij ook letterlijk een keer van de trap viel en de wanhoop nabij was. Pas toen ze na een poos werd opgenomen, kwam er langzaam wat rust. Als verwerking van die moeilijke periode in zijn leven is hij brieven aan zijn kleindochter gaan schrijven. In dat proces kwam alles wat zijn vrouw en hij in hun leven onderzocht hadden bij elkaar. Ze waren beiden christelijk opgevoed maar zijn dat kwijtgeraakt. In hun spirituele zoektocht kregen ze beiden de overtuiging dat er een ander mensbeeld bestaat dan er in onze cultuur gangbaar is. De kern ervan is dat je niet alleen een lichaam, maar ook een ziel hebt en dat je eigenlijk een belichaming van liefde bent. Zijn vrouw was al wat eerder aangetrokken tot deze materie dan hij en schoolde zich om van docent Frans naar docent helend tekenen. Daar is hij in meegegroeid. Voor hun zoektocht zijn ze, toen ze vijftigers waren, ook naar India gereisd. Ze gingen op zoek naar wie ben je, waar kom je vandaan en waar ga je naartoe. Daar kwam hij tot de conclusie dat er geen millimeter verschil bestaat tussen wat de religieën in het oosten vertellen ten opzichte van wat door Jezus wordt gezegd. ‘De katholieke kerk heeft er het tegenovergestelde van gemaakt’, zegt hij.

Toen bij zijn vrouw de diagnose Alzheimer werd gesteld, ervaaarde hij opnieuw hoe het mensbeeld waarin hier wordt gedacht, niet klopt. ‘Je geeft iets een naam en het is klaar. Men is met symptomen bezig en niet met wat er onder zit’. Het was voor hem een bewijs dat we in onze samenleving de essentie zijn kwijtgeraakt. Voor hem werd Alzheimer een spiegel van jezelf. ‘Er is maar met één groep echt wat mis en dat zijn degenen die zogenaamd gezond zijn. Mensen met Alzheimer staan veel dichterbij de essentie dan anderen’. De brieven aan zijn kleindochter zijn uiteindelijk de bron geworden van het boek dat hij is gaan uitbrengen. Aanvankelijk gebeurde dat in kleine oplage en in eigen beheer, vormgegeven in een ringband, voor mensen in zijn eigen netwerk en uitgegeven precies op de dag dat ze 45 jaar getrouwd waren. De presentatie daarvan werd toen gefilmd voor een tv-documentaire van Sara Marijnissen.

Onlangs vierden ze in Tusselerhof, waar zijn vrouw inmiddels woont, hun 46-stehuwelijksdag. Dat is ook de dag waarop de boekpresentatie, nu door uitgeverij Ank Hermes, plaatsvond. Daaraan voorafgaand kreeg hij in een droom een sterke ingeving dat hij het boek naar een uitgeverij moest brengen, wat hij na enige aarzeling ook deed. Hij vertelt me hoe hij met dit boek naar buiten treedt, met wie hij is en daarbij hoop heeft dat het mensen dichterbij zichzelf brengt. Het boek heet Alzheimer als spiegel, met als subtitel 'de taal van het hart'.

De man die hiermee in elk geval zijn eigen hart laat spreken is de sympathieke Martin Veul!